S Kal‌ıvati

స ... యము

త్రిక ... స

ప్రీ దారశా. య్యగా

శ్రీపాద కృ ... శ్రి ... గారిచే

శ్రీ

రాజ హం

వల

౧౧.

శ్రీ

వధూ విజయము

ఉ. శ్రీ మణిలలామ తనచెల్వు వక్షము జేసినిచ్చలుం
బేరిమినాడుకొంచుఁ గడు మేదుకనుండెడు నామ కోడలిన్
ధారుణినెల్లనిచ్చి ధనము దూరేడునత్తపోరులన్
దీరిచి వెల్లలోకములఁ దేజరిలంగ నొనర్చుగావుతన్

నాంది చేసి సూత్రధారుఁడు ముందు నడిచి తెరవంక జూచి

సూత్ర.— మారిషా, యొకమాటిటు రా,

(ప్రవేశించి పారిపార్శ్వకుఁడు)

పారి.— బావా, ఇదిగో వచ్చినాఁడను.

సూత్ర.— ఈ రాజరాజనరేంద్రపట్టణమున నిప్పుడు వసంతోత్సవమునకై చేరియున్న ఈమహాజనులయెదుట శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి కవిరాజసహాయంబున శ్రీ, వై. ముద్దారసామయ విలాసార్థము క్రొత్తగా రచియించిన 'వధూవిజయము' అను [illegible]ంగారరూపకమాడి సంతోషపెట్టి మెప్పొందవలయునని తలంచినాఁడ.

పా.— నీవు సిద్ధసంకల్పుఁడవు, అటులే చేయుము.

సూ.— మన కిప్పుడు పాత్రసామగ్రి యంతయు సిద్ధముగా నున్నదా?

పా.— నీయాజ్ఞయైనయెడల సర్వసిద్ధముగా నున్నది.

సూ.— మంచిది యిప్పుడైతే,

అ సాధువైన భూదేవత తనసుతరత్నమైన వరచూతముతో
సతికి నవవసంతలక్ష్మిని, సతిఁగోడలి వేడుకఁజూచి సంతసమందుఁగా.

పా.— ఆ, తనకుమారుఁడైన రసాలవృక్షముతో వనలక్ష్మి గూడి క్రీడించుటం జూచిజూచి భూదేవి మైచి సంతసించుట మిక్కిలి యాశ్చర్యము గదా!

సూ.— కన్నకొడుకునకు గుణవతియైన సతి దొరుకుటంజూచి కొ

దటు దుష్టస్త్రీలక్షణకళంకితలైన తల్లులెల్లరు నుల్లంబున సంతసిల్లకుందురా!

పో.— బావా, నిశ్చయముగాఁ జెప్పినాఁడవు. సచ్చరిత్రురాలైన కోడలియందు ద్వేషమును బూనుట దురాశయొక్క దుష్టత్వము వలనఁ గలుగునుజుమీ,

తెరలో

ఓరీ, ఓరీ, దురాత్మా, దురాత్మా, దుష్టత్వముచేత నాకుఁ గోడలియందు ద్వేషమారోపించి కూయుచుంటివేమిరా?

సూ.— ఓయీ, నీమాటయందు దురాశాశబ్దము తన తరమని 'దురాశ' యనుసత్తగారు కోపించికొని వడివడిగా నిటు నడచివచ్చుచున్నది. పోదపోద మన పని మనము చేసికొందము,

అని యిద్దఱును నిష్క్రమించిరి ఇది ప్రస్తావన,

విస్ఫుటఁ గోపావేశముతో దురాశ (ప్రవేశించుచున్నది)

దురా.— ఓరీ, ఓరీ దురాత్మా, దురాత్మా, దుష్టత్వముచేత నాకు గోడలియందు ద్వేషమారోపించి కూయుచుంటివేమిరా? అయ్యో దుష్టయైన కోడలివలన నాకీకష్టంబును జనదూషణంబును వచ్చినదిగదా. తెరలో ఓసీ, రండా, నీతప్పు నీవెఱుంగక సుగుణవతియైన కోడలమీఁద మోపుచుంటివే మే?

దురా.— ముందుచూచి ఓహో! నామాటలు విని కోపగించి మాయింటి యజమానుఁడే వచ్చుచున్నాఁడు.

సుశీలుఁడనుపతి ప్రవేశించుచున్నాఁడు

సుశీ.— మూర్ఖురాలా, నీ వెంత చెప్పినను బుద్ధి వచ్చినది కాదుగదా ఇంకమీఁద నీవు కోడలిజోలికిపోకుము అని చెప్పినట్లువిని దానివశేములోనుండుము

దురా.— ఆ! హా! హా! హా! హ! ఆశ్చర్యము, నీకైనను వశురాలనైగా నేను ఓర్చియుండ తొత్తునను వచ్చి రాలిగదునా

సుశీ.— ఏమి నీగయ్యాళితనమునకు పెట్టిపేరు పాపినలకారఁబోంచి వి:

ఆ. నాకువశముజువ్వనాల్గు వేదంబులు
నాఱుశాస్త్రములసమస్తకళలు
సకలరాజదివ్యసభలునువశ్యంబు
నీవువశముగామినికరు—మువిధ.

విద్యావైశద్యంబున నెల్లదేశంబులవశంబుచేసికొనిన నాకు నీవువశంబు గాకునికిఁజూడ మిక్కిలి యాశ్చర్యమే,

దురా—వశ్యురాలగానని మాటవరుసకుంజెప్పితి నెప్పుడేని నీకు వశ్యనైన నగుదునుగాని, ఎక్కడినుండియో వచ్చినదానివశమున నే నెన్నటికి నుండుదానఁగాను,

సుశీ—అయ్యా! అజ్ఞానురాలా, సంసారభారమంతయు నెత్తిమీద బెట్టుకొని భరించుటకు సమర్థులై కొడుకును గోడలు నున్నచో మూఁడుకాళ్ళ ముసళ్ళు తల్లిదండ్రులు అవశ్యముగా వారికి వ— శ్యులైయుండవలయును సుమీ!

దురా—అమ్మకారు యెక్కడినుండియో కొనితెచ్చినమువ్వకడికి దానికిఁ బాదసేవచేయుచు నీవుండినసుందువుగాని నేనట్లుండను బహుదినములనుండి నామీఁదనున్న యింటిపెత్తనము దానిమీదఁ బెట్టుటకు నేనిష్టపడియుండగలనా?

సు—మనపిల్లవాఁడు బుద్ధిమంతుఁడై పాఠశాలయందుఁ జదువుచున్నప్పుడు రుగుపొరుగువాండ్రకు పెండ్లియగుటఁ జూచి నాకును గోడలెప్పుడువచ్చునోయని ముచ్చటబడుచు "అబ్బాయికిఁ బెండ్లి జేసినారుకారుగదా" అనినన్ను పెండ్లిచేసినదనుకఁ గోరికకొనితినలేదా? మఱియును "నాకోమారునకు మాఱుపోఁగుపడ నేనెన్నడు కన్నులారఁజూతునో? నాకొడుకుతో జంటపిల్లలను వెంటఁబెట్టికొని మనుగుడుపునకై వియ్యాలవారింటికి నొయ్యారంబున బోయి అక్కడవారుచేయు నానావిధమరాదల నొందుచు వియ్యపురాలితనము నేనెప్పుడు చూపుదునో

ఆ. తండ్రియింటనుండి తనరెడు కోడలు
నాదురాకఁజూచి నయముమీఱ
చెంతఁజేరినాకుసిగ్గునఁదలవంచి
మొక్కఁగాఁగలుంచుపుణ్యమెపుడొ?"

అని యనలేదా?

దురా—దేవా, నీవు చెప్పినదిదిట్టముగానున్నది అప్పుడది సుఖమట్ల తోచినది ఇప్పుడైతేనో నాకు కోడలు విషప్రాయమైయున్నది

సుశీ—తనలో ఆహా! కాలమహిమ అమృతమైనను విషమగును గదా! కొడుకులుగన్నకొమకు కులోద్ధారుడై పరలోకమందున్నపితృదేవతలఁ దిలోదకధారలచేఁ దృప్తినొందింపఁడా? అట్టిం డలిని ఇది విషముగాఁ దలఁచుచున్నది అప్పప్పా! ఎంత చెప్పినను ఈగండ సుంతయైనను నామాట పాటిచేయలేదు దీనిమాటలిని నేనిప్పుడు కోడలితో విరోధప త్తినేని గుణవంతుడు నాకొమకు నావిషయములో నుదా నుఁడగును ప్రేమించితినేని యీగయాళిగంత నామీఁద లేనిపోని అపవాదను తెచ్చిపెట్టునుకను నేనిఁక ఏవంకకు దిరుగక తటస్థుండనై యుండెదను ముందుజూచి) దీనిబుని జక్కఁజేయుమని మొదట నేను చెప్పిపంపించిన మించుబోఁడి అదిగోవచ్చుచున్నది నేనిటనుంటినేఁ గార్య భంగమగును ప్రకాశముగా పంకజాక్షీ, ఇంక నీయిష్టము నన్నుమాత్రము కష్టపెట్టకుము

అని నిష్క్రమించెను

అంతఁ జారువృత్తయను సఖి ప్రవేశించుచున్నది

దురా—ఓసి, చారువృత్తా, నాకష్టము చెప్పుకొనుటకుఁజాలసేపటినుండి నిన్నుఁదలఁచుకొనుచు నీరాకకై కనుపట్టికొనియుంటిని

చారు—ఓసీ, సఖీ, నీకుగష్టమెట్టిది?

దురా—చాలదినములనుండి కన్న దేవళ్ళకెల్లఁ జేతులుమోడ్చి మోడ్చి

ప్రార్థించుచు ననేక శుష్కోపవాసములు చేసిచేసి కష్టపడి యెట్లో ఒకకొడుకును బడసితిని.

చారు—సఖి, పుణ్యముల లేకయిట్లు కొమరుకెట్లుపుట్టును?

దురా—నాకుమారుఁడు మంచివాఁడనుటకు సంశయ మెంతమాత్రమును లేదు

చారు—తనలో ఈదుర్మార్గురాలు కోడలిమీఁదదోషము నారోపించుటకు ఉపక్రమించుచున్నది

ప్రకాశముగా మఱి యెవ్వఁడు దుర్మార్గుఁడని చింత?

దురా—మఱియెవ్వరని చెప్పను.

~~చారు—కుమార్తెయొక్క దుర్మార్గతచేత వ్యథపడుచుంటివ యేమి?~~

దురా—అయ్యో! యేమిమాట చెప్పితివి. నాకుమార్తె యోగ్యురాలను నీవెఱుంగవా? ఈచెప్పిన వేమియునుండగా నావ్యథను వినుము. అనుకూలురాలైన కోడలినిబడయవలయునని చట్టాలఁ జూచుట వంక బెట్టుకొని ఊరూరికిం బ్రయాణంబుజేసి ప్రయాసమీఁదఁ గొనితెచ్చిన నాకోడలు నా హృదయశల్యమై యిప్పుడు వేధించుచున్నదిసుమీ

చారు—ఆపిల్ల యేమిచేసినది?

దురా—ఇదిచేసినది అదిచేసినదియని యేమని చెప్పను.

చారు—ఒకటి రెండుతప్పులు చెప్పినంజాలదా!

దురా—వినుము నేను సుగంధద్రవ్యములువేసి కాచుకొన్న అగరునూనె తన తలకు రాచికొని నేనుదాచికొన్న జాజులు మొల్లలు మల్లెలునుందోచుకొని తాను ముడుచుకొని మగనియొద్ద కొయ్యారంబుతోఁ బోయెను.

చారు.—ఇది యెంతమాత్రపుతప్పు దీనిచేతనేనా నీకింతవ్యథ?

దురా—ఆఁ ఊఁ ఏమిచక్కఁగా జెప్పితివి! దీనియీచేసినపని తనమగని వశపరుచుకొను ప్రయత్నముగదా!

చారు—వశపరుచుకొననీ! దానివలన నీకేమినష్టము

రిసరి! చాలు . చాలకాలముక్రిం నే నా
చికిం యినది ఒకను మగని వశపరుచుక లే
తన తల్లిదండ్రుల మాటలే విని. గా మా
నిన్న వి యి ప్ప
వశపరుచు క నప లెనని వాడు
న్న యెడల నే సప యయుం
చారు—(లో) పాపా యోగ్యగ
బుద్ధియేక గా! (ప్ర గా) ఆ
దురా—ఒకటివినుము వయోగము చేత యెప్పుడో చిక
క మాటు మనయింటికివచ్చిన అల్లుని మర్యాద చేయవలయు
నుగదా!
చారు—చేయఁదగిన దే,
దురా—అందుకు నేను ప్రయత్నించి తెచ్చి వడ్డించి శేషము దా
పెట్టిన మీఁగడ పెరుగు నాతోఁజెప్పకయే తనమగనికి వడ్డిం
చినది.
చారు—సీ! సీ! అది అల్లునకివడ్డించగా మగనికివడ్డించినది. అని నీ మా
టలే చెప్పినవి నీకొడుకుమా ... దా?
దోషమున్న దా
దురా—నీవుబాగా తెలిసికొనలేదు. నాయాజ్ఞ లేకయే అని చెప్పలేదా
చారు—అటుతరువాత,
దురా—ఇంకను గంపెడున్నది విను నాకూఁతురునల్లుఁడు శయనిం
చుటకు అనుకూల మందమారుతముగ చ్చ కిటికీలతో నొప్పు
నొకగది యేర్పర్చియుం యు గఁడును దానిలోఁ
బడుకొను ... వింటివా!
చారు—ఆగదినీకు నారుఁడు ... నించునదియే కదా?
దురా—అయితేమాత్రము మర్యాదకు పాత్రుఁడైన అల్లుఁడు ఇంటికి
వచ్చినప్పుడు అది వానికి విడిచిపె ; తాను మఱియొకచోట

వధూ

బంధుకో ... చేయ

గా గదిలోకి వెళ్ళిరా

చారు—... నీ! నిన్ను ... గది

కో... చెప్పితివా?

—అన్ని ... చెప్పవలయునా?

చారు—వాండ్రు పడుకొను గదియొక్క ... కు

బనికిరాదా యేమి

దురా— ... తురుపడుకొను గది ... నే

... వుండలేదా

~~చారు—సఖీ, నీకు గోపము రాకున్నయెడల ... ను విం~~

~~దువా?~~

... కేమి ...

... డుపు

దురా—(... పురుష

దియేండ్లనుండి ... ము ... నది ... నికి అలుపుట్ట

లేదు దీని ... చూ ... చియుండగ నా

చారు—కనుక నే నీకో మకను ... డలిని ... వేఱు ... సండ ... బ

ట్టుచుంటివి

దురా—చక్కట్లుదిద్దుదానా, అట్లుగాదు! సదా స్త్రీసంగమము పురు

షునకు రోగము గలిగించి బలహీనము చేయును సదా పురు

షసంగముచేత కోడలు ... మామల లక్ష్యములేక తిర

స్కరించును

చారు—... సదా స్త్రీసంగమ... ఈ ... రోగమును గలిగించు

... నీకూతునకు స... సం... ము కావలెనని యెందు

... వెదవు ... పేక్షించవు

దురా—మే ... అ ... లంభించితావు

వ ... నము

— ... ఆమీద ఆమీద

...స్మ్రు చూడవచ్చినయెడలం

...రికి ...చి... పిండివంటలుచేసి

...నుండును

...నట్లుమొ

...ంటిని ...నంటక

...ందుః

చాము — ... నమాత్రమునకు ...దా?

... ...ట్టిది ... చూతుము.

... ఇంత... నూరకుండకుము అధికురాలనిచెప్పుము ... తరు

వాత.

దు గా — ఏకేమి ... నిజము అధిక...

... ...చుకొనినను అల్లు...

...టలు ... ...నుచుండ ... వానిని

వశపరచికొనిన... ...మాటలు పాటించు

...నతో అనేకద...ము ... దీనిని ...షింపించు

...

... — ...కములో సవతులు అత్తలు ఆడుబిడ్డలు గరితలను ద్వేషిం

చుట స్వభావ...ము. ఈమాట కెంతోదూరముపోయి వెదు

కనేల...యునా? మనయింటనున్న యాచారమే.

దు ... ...వు నాకోడలుమంచిదికాదు గనుకనే

... ...ష్టములేదు.

చాము — ... ...తిప్పిచెప్పినం ... వచ్చు

ను తరువాతః

దు గా — కోడలిదుర్గుణము నీవేనె ... వినుము. నా ...తురెన్నో

నాళ్లకు అత్తవారియింటయొద్ద ...డి రాగా ఈరాగ...

మువచ్చిన దానివలెనే మూతిముడిచికొనినదే, కళలుమడిగి

పనిలేయున్నట్లు నీనయించి ఇంటిలోనికిపోయినది. వింటివా?

" ,—కోడలు ...గుగానే కుశలప్రశ్న చేసియుండును. నీకూఁతు రు ...నపదిన మగని యింటినుండి వచ్చునేని పలుకరించవలసి వచ్చునని వెలుపలకు పోవునుసుమీ?

దురా.—ఎందువలననీవిట్లు చెప్పుచున్నావు?

చారు.—నీకూఁతురైనందువలననే!

దురా,—నేనేమి అంతచెడ్డదానవా?

చారు.—కాకుంటె నీవు కులశీల రూపగుణ లక్షణములచే నొప్పుచుం ను కోడలినెందు ... నిందించుచుందువు?

దురా—ఓహో! నీపక్షపాతబుద్ధి తెలిసినది. బుద్ధిలేనిదానా, దాని దుర్గుణములు వినియు నీవిట్లుకూసెదవేమే?

చారు.—ఎవరిదుర్గుణములు ఎవరెఱుఁగరు? అన్నిదేశములవారు నెఱుఁ గుదురు.

దుర్గా.—(కన్నీళ్ళువిడుచుచు) అయ్యో! పాపాత్మురాలా, కోడలిరూ పునవచ్చిన కొరవి, నీకొఱకుఁగదా ఎల్లరును నిన్నునిందించు చున్నారు, హాపాపుకోడలా. (అని గుండెలుమోదుకొనుచు దుఃఖించుచున్నది.)

చారు.—ఎందుకింత చింతపడెదవు? దుర్గుణమువిడిచి మంచిగుణము దాల్చి కలిగినకొలఁది కడుపునకుందినుచు పేగొడవకు పోక సుఖముగానుండరాదా?

దుర్గా.—నీచురాలా, "అదివిసరివేసిన పిండమునుదినుచు దాసివలెఁబడి యుండుము" అనినాకు బుద్ధిచెప్పుచున్నావా?

చారు.—కష్టపడక సుఖముగానుండుమని చెప్పుచుంటిని.

దురా.—నాసుఖముచట్టఁబెట్టుకొని పోయినట్టుగానేయున్నదిలే. నా యింటిపెత్తనము అతోత్తునకిచ్చి నేనుదానిసను కావలయు నా? చూడుము నాచాతుర్యము కొన్నినాళ్ళలోనే అదుష్టను

వెళ్ళఁగొట్టించి నాకుమారునికి మంచిసంబంధమును పెండ్లిచేసెను.

చారు.— వెనుకరాఁగలది ముందువానిని మంచివానినిగాఁ జేయఁగలదంతే అదిఅట్లుండనిమ్ము. ప్రౌఢయైనకోడలినివిడిచి మఱియొకకోడలిని దెత్తువుగాక, అదిపెద్దదై కాపురమునకు వచ్చువఱకు కోడెకాఁడగు నీకొడుకు భీష్మాచార్యులై క్లేశమనుభవింపవలె వచ్చునుగదా.

దురా.— వానికిఅంత క్లేశమైతే నేనేమిసహింతునా? ఒక వెలయాలిని పిలిచితెచ్చెదను.

చారు.— మనస్సులో ఆహా! దుర్మార్గులైన తల్లులు తనయులకు అమంగళాంగులు వేశ్యాంగనల సంగమమునైన అంగీకరింతురుగాని ధర్మపత్నీసంగమము అంగీకరింపరుగదా! ఆహా! కాలమహిమ ప్రకాశముగా పెకటమాట ల నామాట నీవు పాటిసేయకున్నయెడల నీ కునిన్ను పాటసేయదుసుమీ దీనికే కపటీ రాఁగలదు. ఆలోచించుకొనుము అని పరిమి చెను

దురా.— ముందుచూచి అదిగో కొడుకు వచ్చుచున్నాడు. ఇక నేను టదుఃఖమభినయించవలయును అని యేడ్చుచున్నది అంత. సుగుణుఁడను కుమారుఁడు ప్రవేశించుచున్నాఁడు.

సుగు.— అమ్మా. ఏమి కేడ్చుచున్నావు

దురా.— నాయనా, ఎందుకడుగుతావు? ఏమిచెప్పుదు? వెళ్ళవెళ పెద్దామె నిన్నేమైన అని నీతోఁగలహించి నిన్నుపెఁగొట్టును.

క. నీ శ వపడి తెచ్చితి, నాకోడలి మంచిదనుచు నదియిపుడ ను
గైకొ త్త ంబును, జేకొన నొప్పించు దాని చెముగదివింటె.

సుగు.— తల్లిద లెల్లను కొమరులకు ఏకరూడనుం డైన కన్యలను
చ్చి ండ్లిసేయుటకేల కాలమునుం నడిచి చ్చుచున్నది.

• అత్తకోడలు యజమానురాలై ఇలుదీర్చుట జరుగునదియే.

దురా.—ఓ , మూర్ఖా, నేనుండగానే దాని కి పెత్తనమిచ్చినారుచు
న్నావురా!

సుగు.—అమ్మా.

క. తెలిసినవారుక్ వద్దురు. తలిదండులసొం... మెండుగ దమగృహభారం
బలరక్ గొడుకు పైకో, డలిపై యు ' వేల్పలంచని వినవే.

దురా.—ఓరీ దురాత్ముడా, పెండ్లానికి ఇంటి పెత్తనమిచ్చి ఇల్లు తా
కట్టవలెనని పెద్దవాననుకున్నావురా? వరకేసీయె
ద్దె పెండ్లాము తను రోజును బగలంగొట్టగా మిగిలి కంచము
ముంతచాటుచాటున మూటగట్టి పుట్టినింటికి తరలించుచు
న్నది. ఇంకఇల్లు గుల్ల చేయకుండునా? వు పెద్దబంగారుగొం
డ నెత్తిమీద నెక్కించుకోవడంచేత ఇంత క్రొవ్వి గణేభరిం
ఎవ్వరిని లక్ష్యపెట్టుటయు లేదు.

సుగు.—అమ్మా, సంసారభారమంతయు దాని నెత్తిమీద వేసినయెడ
ల అదియెవ్వరికి ఏమియు సేయక జాగ్రతగానే యుండుననని
తోచునమ్మా.

దురా.—ఆ—ఆలాగునా? దాని మందు తలకెక్కినది ఇంక నీకదే
మగడైచారి చేయించుకొననునే!

సుగు.—మందులు, మాకులు, మంత్రాలు, తంత్రాలు, లేకున్న మగ
డు పెండ్లామునకు ప్రీతిపాత్రుడు కాడటమ్మా? మాబావమా
ర్గాలిని అన్లేకదా

దురా.—ఏమి మొరుగుచున్నావురా! పెండ్లామువలె నాకూతురు
ను మంత్రతంత్రాదులు నేరిస్తే మగనిగట్టిగా వశము చేసుకొ
నలేకపోవునా? అది కూడదని సద్గుణములుకలదిగావున ఏమి
చేసినను వానిసేవించుచునే యుండను వాడేమ దుర్మార్గుడు
దానికివశముకాడు నీపెండ్లామునీ నీవైనన్లైతే నాకుచాలును
అప్పుడు ఎవ్వరిజోలిఅక్కరలేదు.

సుగు—తల్లీ, ఆ ఁడు కూతుఁని న్నగాజూడఁడని ేడలిపై కోప
ముచూ ఎన ములాభము;

దురా—మాటకు మాటచెప్పి నానోరు మూయఁగ న యున్నావా?
మూయలేవు వినుము, దాని తండ్రి అ దుర్మార్గుఁడు, తల్లి గ
య్యా అ ెదమ్ములు విటకాండ్రు అక్కచె ండు వ్యభి
చారిణులు, అనిలోకమంతయు ఎరు ను నీవుపిల్లవాఁడవు నీకే
మి తెలియును దానికులముసంగతి,

సుగు,—నీ వి ేష్యపురాలు కూతుమీఁది కోపము మనవంశమును ఇ
గ్లైసిం ంచిన నీవేమి చయుదువు; మనములలో చి తెచ్చుకు
న్నదానివిషయములో ఇ తచె ్పటసరికాదు

దురా,—గ్రహచారము తెచ్చుకొన్నాము నే నేమిచేయుదు ఇ నీఅదృష్ట
వశము

సుగు— మనస్సులో తల్లిదండ్రులు ఏమన్నను కోపింపక పూజింపఁ
బడినవారు (ప్రకాశముగా అమ్మా, సుగుణురాలుగానీ! దు
ర్గుణురాలుగానీ! దీనిని తెచ్చుకొంటిమి ఇప్పుడుకూతునందున్న
దయదీనియందును ఉంచికాపాడుము అనిప్రా ించుచు కా
ళ మీదఁ బడుచున్నాఁడు)

దురా—ఛీ ఛీ! లే! లే! ఈ గుడిసేటిదానిని నాకడుపునఁ ట్టినదాని
తో సమానముగా ఎట్లుచూతును?

సుగు—అమ్మా, ఎక్కడినుండియో వచ్చిన అల్లునియందు కుమారుఁ ం
టె క్కువదయగానేల చూచుచుంటివి;

దురా—నా అల్లుఁడు కోడలువలె నేమి అపరాధముచేయుచున్నాఁడు

సుగు—అమ్మా, నేనుచాటుననుండి వినుచుండఁగా నీయ ుఁడు కూ
తుఁ 'తొత్తుకూఁతురా' అనిపిలువఁగా నీవునువిని నవ్వుచు నూ
రకు టివిగాని యేమియుఅనవైతివిగదా।

దురా—నేను టుననుండి వినుచుంటినని మరుగు ట్టనేల? నాపెం
డ్లాము ఒప్పినది అనరాదా! దానిమాటలు... యీలాగం

టివే లేకుంటే నీమనస్సు ఇట్లెందుకైపోవును

సుగు—తనలో స్త్రీలు తమఅల్లుడు కూతుల పాత్రులుగ వారునిందించినను ... తలంతురు వారిదుర్గుణములను సుగుణములట్లే గ్రహింతురు కుమార్తె భర్తలమీద అభిమాన మను నంజనము కటికెట దుర్మార్గులైన ... సన్మార్గ లనుగానే కను చుచు న్నగదా, ఆహా! ప్రపంచస్వభావ మెంతచక్కనిది ప్రకాశముగా అమ్మా! యల్లుడు మంచి వాడు కోడలుచెడ్డది సరేని ముకా ఇప్పుడు నేనుచేయ దగ్గ దేమి?

దురా—నాయనా, బుద్ధిమంతుడవు నామాటవింటివా నికేవత్తువు నీ భార్యను వేరుపెట్టుము. దానికడుపుకూటికి యి ...ను నేనైనను నాకూతురైనను ఇచ్చుచుందుము. అప్పటి అది లొంగివచ్చును. ఇట్లుచేయుము.

సుగు—(తనలో నాకు నీమెయందుగలుగుచున్న కోపమును మా తృభక్తి చూపనీయక అడ్డగించుచున్నది ప్రకాశము అమీద

దురా—నేను బ్రతికి యుండుట నీకిష్టమున్నయెడల ఆ దుష్టురాలిని నా ళ్లను నాయాజ్ఞ లేకుండగా నీయొద్దకు పోగూడదు దానితో మాట్లాడగూడదు—దాని జూడగూడదు

సుగు—అమ్మా, ఇందువలన నీకేమిప్రయోజనము?

దురా—నా కూతురు మగనితో కలసిమెలసి సుఖముపడుటలేదే యిది మాత్రము నీతో ఎందుకుసుఖపడవలెను? నేనెట్లుచూచి సహిం పగలను? నాకెట్లుశాంతిగలుగును?

సుగు—అమ్మా, ఈకోడలివలన నీకూతునకేమి చెడుపువచ్చును?

దురా—నీపెండ్లాముదుశ్చేష్టలను నీవేమెరుగుదువు. నాకూతు రుమం చిసొమ్ములుపెట్టుకు ... చూచిసహింపలే , దానికన్నులుచి టచిటలాడిపోవును దానిదంతా పడిపోయి ట్లు ... చ్చును,

సుగు—అమ్మా, నువుచెప్పిట్లుచేయుటకుం బ యత్నించెదనుగాని మే

యేకారణము చేతనైన అసిద్ధింపకున్న నేమిచేయఁదగినది!

దురా—నిన్నుతొమ్మిది నెలలు కడుపుబరువుతో యేలాగున మోచి పది రోజులు కష్టపడి కని మూత్రపురీషాదులు తిని యిన్నియేళ్లు పెంచినాను నీవే యీనన్ను ఉద్ధరింతువని అట్టిసున్న చేసినావు నేనింకబ్రతికి యేమిప్రయోజనము; గోదావరిలో కట్టగట్టుకొని పడిచచ్చిపోయెదను అని తలవంచుకొని వెక్కి వెక్కి యేడ్చుచున్నది

సుగు—అమ్మా, నీవు చెప్పినట్లు చేయుటకు నేను సిద్ధముగానే యున్నాఁడను గాని మా తండ్రిగారేమి చెప్పుదురో: వారుచెప్పినట్లు చేయుదునా?

దురా—కోడలి మాయలోఁబడిపోయిన అనుసరిముండా కొడుకునకు నేనుబ్రతికియుండడమే యిష్టములేదు. నన్నెలాగైనా చంపి కోడలితో ఉండవలెనని యోచించుచున్నాఁడు అట్టివాఁడు దానిని వేరుపెట్టమని చెప్పినాసట్టునగ్గించునా? నీకుమంచిబుద్ధి చెప్పనా? నీవున్ను అట్టివాడవె పోనీ నీవు నాకు ఏమిచెయ్యనక్కర లేదు నేను దగ్గర యుండేది లేదు నీయిష్టమువచ్చినట్లుండు నీవు అక్కరకువచ్చేవాఁడవు కావులే అని చేటాలున లేచిపోవుచున్నది

సుగు— (ముందు చూచి) అత్తగారన్నమాటలకు దేహము మండిపోయినట్టి కోపముగలదైయె నున్నను చూచిఓర్చుకొని నాతో నెమ్మో సంభాషించుటకు నా [illegible] సద్గుణవతి యిటు వచ్చుచున్నది అంత సచ్చరిత్రయును [illegible] డలు ప్రవేశించుచున్న

సచ్చ— మగనింజూచి ఇదిగో నాహృదయేశ్వరుఁడు తనతల్లి యెంత నామీదచాడీలు చెప్పినను వినక ప్రతికూలోత్తరమిచ్చి ఆమెయు [illegible] చెడుమాట మనం బెట్టియున్నట్లు చింతించుచున్నాడు అ[illegible] చూచిన మాతృభక్తియు [illegible]టుమాలిన కాంతారక్తియు నీ[illegible] వంతుని యత తరంగమునకుఁ జింతగలిగించుచున్నవి అయ్యో [illegible] తకు నేనేకా ఇఘాతురాలనుగదా! నావలన

నిక్కడి కేయు సుఖమనుభవింపలేదుగదా నాయంమఅత్తగా
కింత కార్పణ్యమేలకలుగవలయునో? నేనేమితప్పుచేయుచుం
టినో యెరుగకుంటిని గదా! అహో! దైవ కల్పము అనిస
మిపించుచున్నది)

సుగు—కాంతా, ఇక్కడికివచ్చితివేమి?

సచ్చ—ఆర్యపుత్రా. మీనవారికొక విజ్ఞాపనము యవచ్చితిని

సుగు—ఏమివిజ్ఞా నము:

సచ్చ—చెప్పవలయున నాలుకచివరకు వచ్చు చున్నదిగాని చెప్పిన
నీమనం బెట్లగునో యని భయపడుచుంటి

సుగు—నాకడనీకేమిభయము? చెప్పవలసినది చెప్పుము.

సచ్చ—మనమింక ఎంతకాలమువరకు మీఅన్నగారి నిర్బంధములోబ
డి మలమలమాడి చావవలసినది? నీకిట్లున్నదో గాని నా కా
హారము మీద ఏ మాత్ర ము ను ఇష్టము లేక చాలకష్టముగను
న్నది ఏమో మను ఈ శరీరమంకు లేవుగదా! నన్నెమీరెల్లి
హామిమీద నిలుపనీరాదు; పు శయనగృహమునకు బోయి
నప్పుడు నేనువచ్చిపాదసేవ సేయవలయుననియు ఇదు వా
కిటగుమ్మమువద్ద గడపమీదనె ట్టి కూర్చొని సంయింప
కనేను దారియిమ్మనిఅ గినను సుగుక్రొనిపోవు వినెన్ల
గా మగాని యెుక్కనాడైను లోనికిరనిచ్చుట లేదుగ
దా! పగలు అన్నెసలును ర్చుకొం రా! ముంకా శయ
నించు చున్ననుకోనట్లు పగలు పనిచేయ యరాత్రిమీరు భు
జించి పడకటింటకిబోయినవెనుక నన్నెఅన్నమై ననుగా
దిన నీయకలోకము లో ఎన్నెనలున్నవోఅన్నియునప్పుడుచే
యుమని ఆజ్ఞాపించి వేధింపుచుండును.

సుగ—(తనలో) ఈ క్రమములోగా మన్త్రీలు కొందఱు కోడళ్లనకోడు
కులతోగూడ సౌఖ్యపడనీయరు. మనుమలుగలుగగే నిమి త్త
ము నొందితురు, కడుపునిండ అన్నమైననీదు నీవారు సహనము

వారికి తేసుండును నేను ఏమి చేయుదు ప్రకాశముగా ఒ .
నాతల్లి యందు దోష ... ంచి ... వచ్చితివా?

సచ్చి—ఆ పుత్రా నేను ... టకు వచ్చినదానను కాను మీ ల్లికి నామీద గల అసూయ యంతయును మీతో మనవిచే యుటకు నెల రోజులై నుపట్టును చెప్పుటకు భయము నుపుట్టుచున్నది అది అట్లుండనిండు, మీతల్లి కూతుని అల్లుని చూచుకొని విఱ్ఱవీగుచు వారు తన యింటికి వచ్చినప్పుడు పీతాంబరముల నలుకు గుడ్డలుగాను సదో ... తమును గళా ప్రనీళ్ళగాను సు వర్ణమును ఇనుముగాను ... ండును, ట్టి రును అట్టిసమయమున నామెకు ను ంచరు, ఏది యెట్లు ... ను మన ంగ మ యునకు మాత్రము భంగము కలుగకున్న జాలునని ...యు చేవుల్లను మొక్కుచుంటిని

సుగు—మూఢురాలా, అల్లుడు వచ్చినప్పుడు నీకు నట్లే యుండును సుమీ

సచ్చ—మీతల్లి యిల్లంతయు నల్లు కి దారపోసినను సరిగా నినిష్కారణముగా నాయందు కోపము ప్రయోగింపవద్దని మాత్రము మనవి చేయవలయును

— మాటలువి నేను ర్థముగా నాతల్లిని ద్వేషింతునా?

స... —నేను మాతృ ... వ ను ను బూనుమని చెప్పుచు టినా? బిడ్డలకు త ... ర ... ద్దైవ ... ద ... నే నే ... మ మైన నోర్చుకొందును ... గా ... రు మాత్రము ... శా ... మునకు గురికాకూడదని నా...

సు ... కు నం యు డు దయ యున్నగో డ అన్నిటికి నోర్చుకొని యు డవల ...ను

సచ్చ—ప్రభువును తమ సెలవకు బద్ధురాలనే కదా

సు—దూరదష్టినిగు ంచి ఓ! మాతండ్రిగారు ఇ ... వచ్చుచు ...రు ఫుత్రోల్లగి ... వ్వు...

సచ్చ.—అట్లే కావింతును అనినమస్కరించి యొకమూల దాగియుం
డును) (సుశీలుడు ప్రవేశించుచున్నాఁడు

సుశీ.—అయ్యో! మూఢురాలగు నాభార్య కోడలినిఅన్యాయముగా ద్వే
షించుచున్నది. అని రేబవలు నాకు నిద్రాహారములు కలుగకు
న్నవిగదా,

సుగు.— సమీపమునకువచ్చి నమస్కరించి) నాయనగారూ, ఇదియే
మి? ఏమేమోచింతించువారివలె నున్నారు?

సుశీ.—నాయనా, న్యాయదృష్టి నాలోచించినయెడల కొడుకును కో
డలునుసమానులేకదా,

సుగు.—కోడలు మంచి నడవడికగలదిగా నున్నచో అవశ్యముగా దా
నిని కొడుకుతో సమానముగా నెంచవచ్చును. అదిదుష్టురా
లుగా నుండినప్పుడో?

సుశీ.—వారివారి అదృష్టమునకుఁదగినట్లు కోడలుదొరుకును, అత్తమా
మలుదానిని కడుపునఁబుట్టినదానివలెఁ జూచుకొనవలెను, కూ
తునకెంత సొమ్మిచ్చినను తృప్తిపొందదు కన్నవారి యిల్లంత
యు తనమగనికేఁగట్టిపెట్టించుటకే తలంచుచుండును. అన్నద
మ్ముల భార్యలు కొంచము బాగుగనుండిన చూచి సైపక
అసూయపడుచుండును.

సచ్చ— తనలో) ఇట్టినాయదృష్టిగల మామగారు పూర్వపుణ్యము
న నాకులభించినా.

సుగు—నాయనగారూ, స్త్రీలుఅల్లురయందు ప్రీతిచేయఁదగినదే, అ
ల్లుఁడుసంతోషించినప్పుడే కూతులకు సౌఖ్యముగలుగుట,

సుశీ—నాయనా, కోడలివలననేకదా కొడుకుగృహ శ్రమమునొంది
సత్కర్మలాచరించుచుఁ బితృదేవతల స్వర్గస్థులఁజేయును?

సుగు—అవునుగాని యొకవిశేషమున్నది. కోడలుఇక కొకలోకమునకు
బోయినను మఱియొకతెవచ్చి గార్హస్థ్యమును నిలువఁబెట్టు

ను అల్లుఁడు మఱియొక లాఁగైనయెడలఁ గూతురు దిక్కులేనిదై పోయి బాధపడుచుండదా?

సుశీ—కొడుకు తొంటిభార్యను బోఁగొట్టుకొని మఱియొకభార్యను గట్టుకొనుటమాత్రము సంతోషమా? అదిఆవయస్సులో సమానవహీనమైన రూపమందితిమేయని యన్నట్టకని బ్రీతిచేయ నేరదు.

సుగు—ఆరెండవది మంచిదైనయెడల వయసుమీరిన తనభర్తయందు అననురక్తురాలైనను వృద్ధులైన అత్తమామలను ఎందుకు పూజింపదు.

సుశీ—లోకములో అత్తమామలయందు ద్వేషము కోడలికి స్వభావసిద్ధము. ఇంకమగనియందు అనురాగము లేనిచో వారినెట్లు పూజించును?

సుగు—నాయనగారూ, విశేషముగా మాటలాడుటవలన నేమిప్రయోజనము? ఇఁక నేమిచేయవలయునో ఆజ్ఞాపింపుఁడు.

సుశీ—కుటుంబములోఁ గలతలుపుట్టినయెడల గృహయజమాని వారివారిని వేఱుపెట్టవలయును:

సుగు—తమయిష్టము. కానికలకాలమునుండి జాగరూకురాలై సంసారమును జక్కఁబెట్టుమాయమ్మను మాలోపలనే ఉండనిండు కోడలికిమఱియొకయిల్లుమాత్రము,

సుశీ—ఇదివఱకు అన్నిసుఖములను అనుభవించిన ఆముసలిగూబకు ఏదైననొకపాతయిల్లు చాలదా? సొగసైనలోగిలియేల?

సచ్చ—ఇట్టిసంవిధానమునకనే మామగారికి సుశీలుఁడు, అనుపేరు సార్థకముగా వచ్చినది, కానీయాయన మాటలప్రకారము నామగఁడు తల్లిని మఱియొకయింటియందుంచినచో "పెండ్లానికి వశుఁడై తల్లినితఱిమివేసినాఁడు" అను అపకీర్తివచ్చును,

సుగు—మంచిమాటచెప్పినావు, ఏమి నాచెల్లెలు వచ్చుచున్నట్లున్నది

సుశీ—అవును దిగ్గనలేచె. ఇదిమగనికంటెముందు తల్లినిమీఱునది.

అంతదుర్గత్రికవచ్చి, దుఃఖముతో

దుర్గ.—నాయనా, అన్నయ్యా, మీరెందుకమ్మా అమ్మను ఉపేక్షించితిరి? దానికిదిక్కెవ్వరున్నారు;

సుగు.—అమ్మాయీ, ఇదేమిట్లు చెప్పుచున్నావు?

దుర్గ—కోడలిదుశ్చేష్టలకు దాళజాలక రేయింబగళ్లు కన్నీరుగ్రుడుచుచున్నది ఇట్లున్నచో ఆయుక్షీణము కాకపోదు. అనియేడ్చుచున్నది

సుశీ—ఇంకనీయమ్మకు చావేయుక్తము.

దుర్గ.—దుర్మార్గుడా, నీకేమి, ఉపచారమునకు నీకుగోడలున్నదని గర్వము. నాకెవ్వరుదిక్కున్నారు.

సుశీ—నీమగడు అత్తగారును దిక్కులేరాయేమి?

దుర్గ—ఆముండ నిర్దయురాలై నామీదతప్పులనే ఆరోపించి నామగనికిగొండెములుచెప్పి నన్నుతరిమివేసినది. అదియొకవైపున మాయమ్మకు వేధించుచుండగా మీపోరొకవైపున వచ్చినదిగదా!

సుశీ—మీయమ్మ తనకోడలికిపెట్టుబాధ దానితల్లికిని సంకటముపెట్టునని జ్ఞానము లేకపోయినదిగదా!

దుర్గ—కోడలిమాటపైనమ్మిక నీచేత నిట్లుకూయించుచున్నది, ఇదిగాక నీవు ఆకోడలిముండమాట విని యేతీరవలయును. దానితండ్రి శరీరమునిండా బంగారు రత్నాలునిండించి మంచిమంచిబట్టలుపెట్టి పంపించినాడన్ని నీవువిట్టివీగి యెవరినిజూడవు.

సుశీ—నీశరీరము తాలుతోనిండించియున్నదా? అహా! స్త్రీలకు సొమ్ములయందు తృప్తిలేనేలేదు. యెన్నిపెట్టినను "ఇదిచాలవు అదిచాలవు" అనితండ్రిఇల్లు కూతురుదోచికొనిపోవుటకే ప్రయత్నించుచుండును. ఇదియిట్లు సిగ్గెచ్చినను అల్లుడునీతండ్రియేమిచ్చినాడని హేళనముచేయుచునేయుండును.

దుర్గ—ఆహా, యీముసలివాడు చెప్పినది అసత్యము, నీవు నీమామగారిని ఎన్నఁడైన సొమ్ములకుగాని ఎందులకుగాని నిందించినాడవా?

సుగు— ఉత్తరమీక ఊరకుండును

సుశీ—దుష్టులైనకూఁతురు, నల్లుఁడును, ఆగువీరిమాటలు చెప్పినాఁడనుగాని లోకమంతయు నిట్లేయుండునా?

క. మంచిగుణంబులకూఁతురు, కొంచబేఁ దండ్రిసొమ్ముఁగొనితృప్తిపడున్
గొంచెముచదివినయల్లుఁడొ,కించుకతనమామదూర నెంచడుమదిలోన్

క. దుష్టయగు కూఁతురైనన్ నిష్టంబుగ సొమ్ములంది యెంచదుతండ్రిన్
దుష్టుఁడగుఅల్లుడట్లే, కష్టంబులపాలుసేయుఁ గడుకొనిమామన్,

సుగు—అమ్మాయీ, వాదమెందుకు? అమ్మయేమిచెప్పుచున్నది?

దుర్గ—"ఈకోడలితో నేను కాపురము చేయలేను" అనిచెప్పుచున్నది.

సచ్చ—దైవయోగముచేత అత్తగారు నాయభిప్రాయమునే అనుసరించినది. ఎందుకనఁగా నడవిలో ఆకలంబులుతిని సుఖముగా బ్రదుకవచ్చునుగాని సంసారములో జగడముపుట్టినమీఁద మేడపైనుండి ష్టాన్నము భుజించుచుండినను సుఖములేదు.

సుగు—అమ్మాయీ, వదిననెక్కడైన నొకయింటవేరుపెట్టియుంచెదము, చింతించకుము.

సుశీ— కోపముతో ఈపిశాచికి ఇష్టమువచ్చినట్టుగా నడు కొనవలయునా? నెలనెలకుఁ గావలసినబియ్యము పప్పులోనగు తిండివస్తువులిచ్చుచు మీఅమ్మను నిని పేరుపెట్టుము.

దుర్గ—నేనువచ్చి ఇక్కడ మా అమ్మతోఁ గూడియుండుట నీకునిష్టము లేదు, గనుకనే ఇట్టిమాటలు చెప్పుచున్నావు.

సుశీ—నీయిష్టమువచ్చినప్పుడు రావచ్చును, పోవచ్చును, నీఅత్తవారింటి కష్టమును పోగొట్టుకొనవచ్చును.

దుర్గ—హాపాపీ, మా అమ్మలేనియింట్లో ఎవతెయో యొకతె వేసినపిండముతినియుండుటకు నాకేమియిష్టముండును, నాకుసుఖమేది

సుశీ—నీవట్లు తలంచుపక్షమున నీ యమ్మయుండుచోటునకు వచ్చి అ క్కడనే యెంతకాలమైనను ఉండవచ్చును- అప్పుడు నీభోజ నమునకుఁ గావలసినంత ద్రవ్యమునిచ్చెదను,

దుర్గ—నన్ను దాసినిఁగా నెంచితివా?

సుగ—ఎంతపాటి ద్రవ్యముతో మీరిద్దఱును సుఖముగా భోజనాదిక మును జరుపుకొనఁగలరో అంతపాటివడ్డిపచ్చు ధనము మీకి చ్చెదము.

దుర్గ—తనలో) ఇది నాకు సమ్మతమే! ఇట్లు మొత్తముగానిచ్చు ధనము లో కొంతవడ్డికిచ్చి మిగిలినది పెట్టి మా అమ్మనాకు సొమ్ములు చేయించిపెట్టగలదు. (ప్రకాశముగా అన్నా, నీమాటనమ్మ కముచే అమ్మనుల్లాఁగే సమాధానపఱచెదను.

సుశీ—అమ్మ నిర్బంధించవలదు, అమ్మకెట్లుయిష్టమో అట్లుచేయుటకు సిద్ధముగానున్నాను.

దుర్గ—(తటాలునలేచిపోయి తల్లినిపిలుచుకొని ఏకాంతమునందు జరి గినదియంతయునుచెప్పి ఆమ్మా నామాటత్రోసివేయవద్దు: ఈ యేర్పాటు మనకనుకూలమే

దురా—బిడ్డా, ఇది నాకును యిష్టమైనదియేకాని మొదట యిష్టముగా నిదానివలె నభినయించెదను నీకైధనమునురాబట్టుట కిదేమం చిసమయము

సుశీ—(తలనువంచుకొనియుండును

సుగు—అమ్మా, అనునంతలో

దుర్గ—ఓరీ, మూర్ఖా, 'అమ్మా' అని పిలువ నక్కఱలేదు, చాలు నీపెం డ్లాము నీచెవులలో జపించినమంత్రము సిద్ధించినది,

సుగ—అమ్మా, నామీదకోపింపవద్దు ఈయేర్పాటు నేను చేయలేదు మానాయనగారేచేసిరి.

సచ్చ—(తనలో భగవంతుఁడా, నామగనిని తల్లి శాపమునకు లో నగునట్లు చేయవద్దు

దురా—అయ్యో! అదృష్ట చాతుర్యము వలనవానిని వశపఱచికొనినది.

సుశీ—దుష్టా, దానిసుగుణములు సజ్జనులనందఱిని వశపఱచికోనఁ గలదు.

దురా—ముసలితనముచేత బుద్ధిలేక నీయబ్బమొరిగివదానిని నీవుఅంగీకరించినచో నీకంటె చేత గాని వాఁడెవడుండునురా.

సుశీ—మంచిదిమైనను కోడలినిదూషించుచు లేచిపోఁదలఁచిన నీవు పడుచుదానవై యిప్పుడుమంచిబుద్ధిచే ప్రకాశించుచున్నావా?

దురా—ముసలిముండాకొడకా, నీవేలేచిపో, నేనుపోవుదానను కాను.

దుర్గ— ఏకాంతమునందు నాకొఱకేమైనను సంపాదించుటకిదేమంచిసమయము

దురా—ఓరీ దురాత్మా, పెండ్లాముదాసుఁడా, తల్లినితోలివేసిన అపకీర్తినిపొందుమ, నేను పోయెదను. ఇంక నీపెండ్లాము ఇష్టములను నెఱవేర్చుము. మంచిమంచి నగలను చేయించిపెట్టుము

సుగు—అమ్మా, నీమాట జవదాఁటలేను

సుశీ—పాపీ, సొమ్మంతయుకూతునకు కట్టిపెట్టికొడుకును దరిద్రునిగాఁజేయవలయునని యున్నావా?

దురా—ముసలీ, కూఁతురి సంతోషమును జూచి వేలయోర్చలేవు? అని నగలు పెట్టుకొన్న చూచినన్నుకుట్టునా?

సుశీ—తల్లి నోరునుబిలములేమన్నచో కూతురనే ఎలుక పుట్టినింటినుండి ధనమను ధాన్యమెట్లు దోచికొనును?

సచ్చ— ముందుచూచి) దైవయోగముచేత అత్తగారి చెలికత్తె చారువృత్త వచ్చుచున్నది, ఆమె నాయందు కడుంగడు విశ్వాసముగలది

చారువృత్త ప్రవేశించుచున్నది

చారు—సఖి- ఏమిచింతించుచున్నావు?

సురా—చింతించేదియేమి? చిన్నప్పటినుండి కలి
మన స్నేహమునకు భంగముగ
శము చేసికొన్నదియే కాక నా
లిగించినది, దీనికేమి కారణము
చారు—దానిగుణమే కారణము
వారియందు చెలిమియు
సురా—నన్ను నిందించి దానిని
తోలివేసినప్పుడు అనుభవింతు
రుచుచున్నది
~~సుశీ—ఓసీ, చండీ~~, కడలు వెళ్లగొట్టిన
ఈదుడ్డుకఱ్ఱ చేత బలి పగులకొ
వెళ్లగొట్టుచున్నది అ మెఱుగ
సురా—పెరి ముసలిముండకొడుకా, కో
మనిమె అగను.
సుశీ— చేతి దుడ్డుకఱ్ఱను కొనను,
సుగు,—తండ్రిని అడ్డగించుచున్నాడు.
దుర్గ— పాపీ, వదినయన బహు దా
మనుభవించుచున్నదిక దా! నీకు
చారు— సురాశను పంపివేయుచు
సురా— రీ, దుర్మార్గుండా, నాకు
లు చెప్పెదవు?
సుగు.—నీ కాలసినంత ధనము ఇ
చున్నాడు.
చారు— మఱుగుగా నుండ న సచ్చరిత్రవ
ని వెగచేయుచున్నది, సచ్చరిత
చారు.— అమ్మాయీ, మీ అత్తకు సమస్త
సచ్చ,— సమస్య చుచున్నది.

దురా— ముఖమునుద్రిప్పుకొనుచున్నది.

చారు—ఓ సఖి "గుణవంతుఁడగు కొడుకును శ్రీ ముగా బడయు" ని ఆ గంధించుము.

దురా— తనలో ఏమైననుసరేకాని నాకూతురికి నగలకుసొమ్మువ నంత చిక్కుచున్నది ప్రకాశముగా కూఁతురా, నడ పోదము అనికూఁతురుతోఁబోవుచున్నది

సుశీ—బాబూ, మవును ఒప్పుకున్నవని నెఱవేర్చివేయుదము అ కుమారునితో పోవును

చారు—అమ్మాయీ, నీకింకేమియిష్ట మా

సచ్చ—పూ రాలా, దైవయోగముచే అత్తగారు ఏమీతిట్టక ఊరక కూఁతుతో వెడలిపోయెను, నా కోరికలన్నియు నీమూలమున నెఱవేరెను కావలసినది యింకేమియు లేదు అయినను;

గీ॥ అత్తగారు కూఁతునట్లు కోడలిఁ
గోడ లత్తగారిఁ గోరుతల్లి
యట్లుకనుచుఁ బ్రేమ ననిశ ము సుఖియింపఁ
జేయుఁగాకయనుచు శ్రీశుఁగొలుతు॥

వధూ జయము

మా ము.

